

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Tetteket!

Száz magyar korona 24 centime-ot (fillért) ér Svájcban. Hogy holnap mennyit fog érni és hogy fog-e még egyáltalában érni valamit, azt senki sem tudná megmondani. Odakünn Zürichben diktálják pohos börtönlányok, hogy mi legyen az ara itt nálunk a kenyérnek és mindannak, ami az élethez szükséges. A korona ilyen alacsony állása mellett már igen könnyű nálunk újabb nagymértékű drágulást s általában arhullámzást előidézni. Elég hozzá annyi, hogy Zürichben 2-3 fillérrel lejjebb szálljon a korona jegyzése, az már 10-20 százalékos áremelkedést jelent itthon. Ha ugyan nem többet, hiszen Budapest állandóan elibe megy Zürichnek a korona lebecsülésében...

Ma a nemzetgyűlésen csaknem tettelességig fajuló heres vita folyt arról a kérdéstről, amit Sándor (Schécsinger) Pál jónak látott a Haz izzó levegőjébe bedobni, hogy t. i. ki és kik azok, akik az oláhokat annak idején ide behívták és illetőleg azon dolgoztak, hogy megszállásnak nevezett itteni rablásaikat és fosztogatásaikat tovább folytathassák. A nemzetgyűlés nem látszik tudomásal bírni az ország katasztrofális gazdasági helyzetéről. „Tisztázni kell, ki a hazaáruló”, — hallatszik a szenvedélyes kiáltás. Majd kölesnös vadak, rágalmak és szidalmak közepette vagdalják a pártok egymás fejéhez, innen a parlament és a Batthányi-palota pincéjének borzalma, a magyarság legjobbjainak kizárások közepette végrehajtott kivégeztetését, a polgári jogok és szabadságok kiméretlen elfojtását s mindazt a gazdasági és nemzetrontó bűnöket, amelyek a munkás osztályuralom velejárási és a „jólétet, mely a szociális termelésből fakadt”. A másik oldalról ezzel szemben Orgoványt és Izrákot omlógetik, jajgatnak a numerus clausus miatt és a legcinikusabb rosszhiszeműséggel a „kurzus”-t okolják a türehtetlen drágaságért.

A szenvedélyes vita közben pedig a korona perceről-percre zuhan lejjebb és lejjebb és perceről-percre elviselhetetlenebb lesz a drágaság.

A magyarság milliói pedig megdöbbenve, lélegzetvisszafojtva várják azt a végzetet, mely rájuk szakad. Hol lesz a megállás? Monnan jön a segítség? Van-e, lehetséges-e még segítség egyáltalában? Vagy az van-e csakugyan leírva a végzet könyvébe, hogy a legrobotabb halállal haljunk meg, amit azt külső ellenségeink hirdetik és tervezik s ami azt belső ellenségeink egy „magasabb” koncepció szolgálatában elő segítik?

Elég volt a személyeskedésből. Elég volt a jelszavak politikájából. Tettekre van szükség.

Tettekre, melyek habozás nélkül, csupán a nemzet, a magyarság érdekében tartva szem előtt, átgázolva minden gyáva megalkuváson, amely folyton aggodva lesi, hogy: jaj, mit szol hozzá a művelt nyugat!

Nekünk nem csak jogunk, de természetűl parancsolt kötelességünk is mindent megtenni önmagunk, magyar fajtánk megmentése érdekében. Itt csakugyan elmondhatjuk, vallhatjuk és követelhetjük azt a sokszor kigunyolt tanítást, hogy: *a cél szent lesül az eszközt.*

A magyar politika nem ismerhet más *ön-célt*, mint a magyar nemzeti létet. Mindennek ezt az egyetlen célt kell szolgálnia. Embereknek, intézményeknek, törvényeknek, rendeleteknek egyaránt. Még maga a törvényhozás is abban lelí létjogosultságát, mert munkássága a nemzeti létet szolgálja. Ha ezt az egyetlen hivatását teljesíti, ha ezt az egyetlen rendeltetését nem tölti be, elveszítí lét-alapját, nincs rá szükség többé.

Roppant felelősséget hordoz a kormány, melyet a sors az ügyek élére rendelt ezekben a soha el nem képzelhetett nehéz időkben. Viseli ezt a felelősséget saját lelkiismeretével szemben és a történelem előtt. Nemesak ennek a ma élő generációnak, de az utánunk következőknek, ivadékaiknak is hosszú időre a szerrint dől el a sorsuk, amint azt ma elindítják azok, akiknél az intézés joga és hatalma van.

A kormányt ebben a valóban nehéz feladat végzésében támogatni mindnyájunknak elemi kötelességünk. Viszont a kormánynak is elengedhetetlen kötelessége a nemzet életének megmentése érdekében mindent elkövetni. Aszerint nyer feloldozást vagy elítélést a történelem ítélőszéke előtt, hogy súlyos kötelességét miként teljesíti.

Első és egyelőre egyetlen kötelessége véget vetni annak a hihetetlen iramnak, mely a drágulás terén mutatkozik. Enélkül minden fogadkozás és valódi jó szándék is, mely a közrend fentartását célozza, csak üres szó és lehetetlen ábránd. A megélhetés könnyebbé tétele nélkül a közrend soká fenntartható nem lesz.

Nyuljon bele a kormány kemény kézzel, ahol kell, ököllel a dolgokba. Ha a gazdasági helyzet úgy kívánja, tegye rá a kezét a termésre és az áruraktárakra. Ha a közre előnyösnek mutatkozik, ne engedjen kiszállítani árut az országból s azt a fölösleget, ami a belső fogyasztás mulhatatlan igényének kielégítésére szükséges mennyiségben felül mutatkozik, vegye át megfelelő áron ő maga s szerezzen be érte szentet, fát, sót, vasércet és egyéb oly cikkeket, melyekre itthon a polgári élet és ipar fenntartására mulhatatlan szükség van. S ne engedjen behozni sem áttört selyemharisnyát, sem

egyéb nélkülözhető luxuscikkeket, még ha megreped is a szíve egy-két milliomos dámának.

A szabadverseny, szabadforgalom mind nagyon szép fogalmak. de első és legfőbb szempont a nemzet érdeke. Schogy sem tudjuk megátérni és nem is vagyunk hajlandók arra az álláspontra helyezkedni, hogy ha az államnak joga van elrekvirálni az életemet, személyes szukadságot, mint ahogy ezt minden állam meg is tette a háboru alkalmából, hogy akkor ne rekvirálhassa el a buzámot, boromat, cipőtalpamat, lakásomat s mindazt, amiből fölöslegem van.

És ha erre szörnyűködve azt mondják, hogy ez nem más, mint kommunizmus, vállaljuk érte az ódiomot. A nemzet létfenntartása érdekében meg kell tennünk s első-sorban meg kell a hatalom birtokosának tennie mindent, tekintet nélkül arra, mit mond rá az elmélet és a gáncoskodó kritika. Aszerint nyer a történelem ítélőszéke előtt felmentést vagy elmarasztalást.

A nemzet és ország megmentésére irányuló nehéz, mondhatni megmentésére irányuló nehéz, mondhatni embeifölötti munkájában minden becsületos magyar érzés és törekvés támogatja a kormányt.

Megszüntetik a valutaüzérkedést

Budapest, augusztus 2. A kormány elhatározta, hogy a valutakal és devizakkal való spekuláció lehetőségét teljesen megszünteti, a deviza és valutaforgalmat korlátok közé szorítja és a legyintézet vezetésével devizaközponot állít fel.

Az exportból eredő külföldi valutából származó bevételeket a devizaközponnak kell beszolgáltatni, viszont az importhoz szükséges deviza és valuta is a devizaközponnál lesz igényelhető. Tekintettel arra, hogy külkereskedelmi mérlegünk, mintegy 4-5 milliárd deficitel zárult, az 1922 ik év első felében, a kormány gondoskodni fog arról, hogy a külföldi fizetések eszközése céljára megfelelő alap álljon a devizaközpon rendelkezésére, melynek segítségével a legalis igények kielégítése elérhető.

A devizaközpon felállításával egyidejűleg a kormány természetesen gondoskodni fog minden irányban a szükséges intézkedésekről az illegális forgalommal szemben.

A devizaközpon felállítására vonatkozó rendelet a legközelebbi napokban megjelenik és a tőzsdén már a holnapi naptól kezdve deviza és valutaforgalom megszűnik.

Tomboló vihar a románvezetés körül

Budapest, aug. 2. A nemzetgyűlésen az indemaitás elintézése után, az elnök szünetet adott.

Szünet után Bethlen István gróf miniszterelnök válaszol Sándor Pálnak interpellációjára, amelyben ez azt a kérdést vetette fel, hogy kik hívták be a románokat.

Bethlen miniszterelnök: Sándor Pál interpellációjából az tűnik ki, hogy a képviselő ur feiteszi azt, hogy voltak olyan hazaáruló magyarok, akik a románokat ide behívták. Én kijelentem, hogy ilyenekről nem tudok és nem is hiszem, hogy ilyenek voltak.

— A képviselő ur beszéde végén úgy nyilatkozott, hogy kilenc ur van, akik erről a kérdéstről bővebben kell, hogy tudjanak. Nem tudom, hogy ki az a kilenc ur, de ez a szám azt a gyanút kelti bennem, hogy itt utalás történt vagy a szegedi kormányra, vagy a Friedrich kormányra.

— Ami a szegedi kormányt illeti, a leghatározottabban tagadom, hogy bármilyen réze volna a románok behívásában.

— Ami a Friedrich kormányt illeti, erre vonatkozólag csak egy román szakértő véleményét kívánom felolvasni, még pedig Mardarescu román miniszter nyilatkozatát.

Az arra vonatkozó híresztelések.

hogy mi segítettünk volna József főhercegnek a Peidi-kormány megbuktatásában és abban, hogy a hatalmat butokba vegyék, teljesen tévesek — mondja Mardarescu.

Ez a nyom is rossz nyomnak bizonyult. De itt vannak az akkori kormányok volt miniszterei, akik nyilatkozhatnak teljes őszinteséggel és nyíltsággal ebben a kérdésben.

Én azonban nem tartom helyesnek, hogyha egy pietykából kiindulva, amelyek egy nagy városban mindig keringenek, politikai tőkét kovácsolnak csak azért, hogy kellemtelenséget szerezzenek másoknak.

Nem hiszem, hogy a képviselő ur használna annak az ügynek, amelynek érdekében ezt a dolgot felvette és csak azt válaszolom neki, hogy miután meggyőződése szerint és az eddigi jelek szerint is a tisztelt képviselő ur felszólalása az ellenkezőről nem győzött meg, ez mintegy azt bizonyítja, hogy senki sem hívta be a románokat, hanem bejöttek maguktól azért, hogy megszállják a fővárost és kirabolják az országot.

Semmiféle vizsgálatot tehát e tekintetben indítani nem kell és arra hajlandó nem is vagyok. (Hosszantartó lelkes taps a jobboldalon és a középben.)

Pekár Gyula a szociálisták büneiről

Ezután Pekár Gyula személyes megtámadtatás címen szólal fel:

Nekünk az volt a célunk, hogy a románok elől megmentjük azt, amit a bolsevisták meghagytak.

Mint a fehér ház elnöke, semmiféle 9 es vagy 12-es bizottságról nem tudok. Semmiféle bizottság, sem egyének nem mentek a románok elé, sem a shová, sem közvetve, sem személyesen, sem írásbelileg a románokkal mindaddig nem érintkezünk, amíg a románok ide be nem jöttek.

Amikor a románok bejöttek, kénytelenek voltunk tárgyalni velük, de mindig mint ellenségeinkkel tettük ezt.

Hiszen az akkori időben életveszélyes volt miniszternek lenni.

Ismerteti azután a fehér ház szerepét.

Propper és Peidl közbekiáltanak: A szovjetház!

Elnök Proppert és Peidlt rendre utasítja.

Pekár. Tizenkét nevet kolportálnak itt, hogy ezek voltak azok, akik a románokat behívták. Azt mondják, hogy ez a 12 ember a szovjet parlamentnek is tagja volt. Fel fogom olvasni ezeket a neveket és arra kérem a szociálistákat, valják be

Dulakodás az ülésteremben

Óriási zaj az egész Házban.

Gömbös Gyula a szociáldemokraták felé közeledik, de az óriási zajban semmit sem hall.

Elnök figyelmezteti a szociáldemokratákat, ha így viselkednek tovább a házszabályok alapján a legszigorúbb intézkedéseket fogja velük szemben alkalmazni. A Ház tisztessége és méltósága nem engedi meg, hogy ilyen hangon tárgyaljanak. Proppert újból rendre utasítja.

Pekár folytatni akarja beszédét, de már az első mondatnál Farkas István, Vanczák János és Peidl Gyula felállott, kifelé igyekszik a padból, mire feláll a többi szociáldemokrata képviselő is valószínűleg azzal a szándékkal, hogy kivonuljanak a tereméből.

A szociáldemokraták éktelen lármába fognak és sértő kifejezések áradatát zúdítják a polgári pártokra.

Gömbös Gyula határozott léptekkel a terem közepére siet, jobbkeze füléhez emeli, úgy közeledik a szociáldemokraták sorai felé, nyilván azzal a szándékkal, hogy jobban hallja, miket kiabálnak a szociáldemokraták. Nyomában van több képviselőtársa is, mind a terem közepére rohannak a szociáldemokraták felé.

Óriási kavargás támad a terem közepén. Bethlen István gróf miniszterelnök és a miniszterek felugranak helyükről. Bethlen miniszterelnök határozott ugrással Gömbös mellett terem és visszatolja a miniszteri padosor felé.

Gömbös enged a miniszterelnöknek.

Friedrich az életbiztosító kormányról

Ezután Friedrich István szólal fel. Megállapítja, hogy a Peidl-kormány nem volt kormány, hanem a legborzalmasabb tanács, amit Magyarország történelme eddig produkált, amelyet a szovjet nevezett ki.

Mi törvényes utra akartuk visszatérni a közállapotokat. Éjjel nappal tanácskoztunk s végül is hajlandó voltam a miniszterelnökséget elfogadni, mert nem volt senki, aki ezt megtette volna és szembe mert volna szállni az akkori hatal-

nyilant és őszintén, vajon igaz-e, hogy ez a 12 név, akiket a románok behozásával és ittartásával gyanúsítanak, tagja volt-e a szovjet parlamentnek? A nevek a következők: Farkas István,

Óriási zaj az Egész Házban, felkiáltások? Ahá, ahá.

Pekár Gyula (tovább olvas): Járszai Samu...

Az egész Házban újból nagy felháborodás tör ki. A szociálisták nagy zajjal fogadják a neveket és élénkséggel próbálják ellensúlyozni a kitört felháborodást.

Pekár Gyula (tovább olvas): Knaller Győző, Miakits Ferenc, Payer Károly, Propper Sándor...

Prepper nevének említésénél ismét a felháborodás vihára tör ki a Ház minden oldalán. Pekár tovább olvas:

Reisinger Ferenc, Rothenstein Mór, Sütő József, Györki Imre, Vanczák János.

Mi ellenforradalmárok ennek az épületnek a pincéjében hallgattuk azt az üdvrivalgást, amellyel a szovjetparlament tagjait fogadták, akik közül ma is néhányan még talán ugyanazon a helyen ülnek, mint akkor, amikor lenni a pincében a legborzalmasabb kínokkal kínzották a polgári társadalom áldozatait.

nek, de ugyanakkor löbber a szociálisták felé fordulnak. A miniszterek közbevetik magukat s Huszár Károly és Térfy miniszter állják utjukat.

Gaál Gaszton elnöknek nem sikerült a rendet helyreállítani és elhagyja az elnöki emelvényt, jelezve, hogy az ülést felfüggesztette.

A teremben a polgári párthoz tartozó képviselők és a szociáldemokraták egymásra kiabálnak. Az óriási zürzavárban egyáltalán nem érteni semmit. Mind fenyegetőbb a helyzet a szociáldemokratákra nézve. Az egész terem a közepén van.

Gaál Gaszton a szociáldemokraták és a polgári pártok közé megy, ahol Bethlen István gróf miniszterelnök, Térfy miniszter és Huszár Károly igyekeznek visszatartani a tömeget és a kezüket felemelve jelzik, hogy az elnök személye sértetlen.

A képviselők az elnöki méltóságnak tiszteletet adva, tényleg visszahúzódnak és lassanként ismét elfoglalják helyüket.

Elnök újlag megnyitja az ülést. Jelenti, hogy a kavargás alkalmával az újságírók karzatról a „Népszava” munkatársa a terem felé kiabált. Felkéri a háznagyot, hogy vezesse ki.

A Népszavának még két másik munkatársa is közbeszólt, de ezeknek sikerült a terembiztosok elől elrejtőzni.

Pekár Gyula: A románok régi terv szerint jöttek Budapestre, hogy kirabolják. Hogy kik tartották őket vissza, arról majd társai beszélnek

masságokkal. Dilettáns, de becsületes magyar polgárok munkája volt az. (Élénk éljenzés és taps a kormánypárton és a keresztény ellenzéken.)

Hallottuk, hogy Kun Bélaék szöknek egy új kormány égése alatt menekülve az országból. Kezében van egy távirat, amelyet Peyer Károly akkori belügyminiszter küldött a határra, aki a népbiztosoknak és családjaiknak elutazását igyekezett elősegíteni. Korvin-Klein akkor

szabadon sétált a Duna korzója és azt mondotta, hogy őt nem merik bántani, mert a volt barát bent vannak a kormányban.

— Ez a kormány tehát, valóságos életbiztosító kormány volt. Fontos az volt nekik, hogy olvtársaik elmeneküljenek. Ezután szavá teszi

A „Népszava” és a románok

Friedrich: A Népszava szerkesztősege az antant misszióhoz fordult és a román városparancsnoksághoz hatékony intervenciót kérve. Ez a Népszava, amely a románok védelme alatt a leggyalázatosabb cikkeket írta, a magyar bíróságokat véstörvényessékné, az ügyészeket vádbiztosoknak nevezte.

Hebelt Ede: Ma is azt mondjuk! Szomjas Gusztáv: Gazemberek!

Varsányi Gábor: Disznóság, nem lehet itt ezt megtűrni, ezeket a gazembereket.

Rendre, rendre! A mentelmi elé! — hangzik mindenünnen.

Elnök Hébelt Edét rendre utasítja.

Friedrich: Október 1-től kezdve a szociáldemokrata párt is új szerepet kezdett játszani. A Népszavának nagyon fájt, hogy az országnak egy része niúcsen megszállva és cikkeiben buzdította a románokat, hogy szállják meg a még meg nem szállt területeket.

Felkiáltások: Hazaárulás!

Friedrich: Amikor a statáriumot kihirdették a hűtlenségre, akkor hírlapi cikkekkkel a Népszava a románokhoz fordult védelemért. Másnap megjelent a románok betiltó plakátja. Akik a kontra rendelet megjelenését kieszköztölték, hazaárulók vagy sem?

Felkiáltások a kormánypárton és a keresztény ellenzéken szinte körusban: De mennyire!

Pikler: Ki volt az, hogy... Friedrich: Kérdezem, hogy haza-

A zsidók marasztották a románokat

Csilléry András részleteket olvas fel a Diamandi könyvből, amelyben az a nyilatkozat foglaltatik, hogy a románoknak semmi közük és részük nem volt abban, hogy Friedrich kormányra kerüljön. Diamandi ezen nyilatkozatában kijelenti, hogy itt tartózkodása idején zsidó küldöttségek kerestek fel és mindannyian azzal jöttek a románokhoz, hogy kéri az okupáció meghosszabbítását. Nagy zaj a kormánypárton és a keresztény ellenzéken.) A rendőrség aktáiból megállapítható, hogy Berényi Béla nagy pénzüsszeget áldozott arra, hogy a románok Keszthelyett megszállják. Valamint itt van Atlasz Izidor esete, aki a román vezérkar előtt olyan kijelentést tett, hogy a zsidók intervenciót kérnek Párisban az iránt, hogy a románok továbbra is itt maradjanak.

Ezután Hegyeshalmi Lajos megcáfolja azt a vádat, miatha a vasut-igazgatóság lett volna az oka annak, hogy a vasuti anyagot nem mentették meg kellőképpen.

Heinrich Ferenc megerősíti Hegyeshalmi kijelentését.

Peidl Gyula: Az a távirat, amit Friedrich István a délelőtti ülésen felolvasott, hamisítvány. Ha igaz az, hogy a románok 4-ike előtt jöttek be, akkor igaz, hogy a románok a Peidl kormányban látták a megszületendő sovinizmust.

Szerinte a kommunizmust a román hadsereg és a szervezett munkásság döntötte meg. Megállapítja, hogy a vörös hadsereg is hazája rögéért és hazája területének megnagyobbodásáért küzdött. (Nagy zaj.)

azt, hogy az utolsó napokban mikép csempészték át az ország határára Kun Bélaékat. Adatokat sorol fel arra nézve. Ezért kellett eltávolítani a Peidl kormányt és ezért a nemzet itéletét emelt fővel várja.

Felkiáltások: Nagyon köszönjük eljárásukat.

árulók, vagy sem, akkor majd megmondom a nevét.

Pikler Ede és a szociáldemokrata párt mélyen hallgat.

Felkiáltások a kormánypárton: Miért nem beszélnek most!

Friedrich: Holbán tábornokhoz a szociáldemokrata párt beadványt intézett, amelyben védelemért fordulnak Holbához. Végül a beadványt azt írja, hogy bocsássa ki Holbán tábornok azt a plakátot, amit magyar és oldh szövegben mellékelnek. Akadályozza meg Holbán annak a rendeletnek a végrehajtását, amely a házi urakat arra kötelezi, hogy a házukban levő kommunistákat a rendőrségnek jelentésék be.

Felkiáltások a kormánypárton: Ki írta alá ezt a beadványt?

Friedrich István: Farkas István sk., Peidl Gyula sk. . . .

Erre ismét nagy zaj és felháborodás támad a kormánypárton.

Friedrich: Nemcsak önök, hanem az antant isztek is felháborodtak, hogy vannak ennek a nemzetnek ilyen piszkos . . .

A nagy zajban szavai teljesen elvesznek.

A Ház legnagyobb része tapsal és éljenzéssel ünnepli Friedrich Istvánt.

Friedrich azzal fejezi be beszédét, hogy a hazaárulókat a nemzet közönsége ki magából.

Hosszas éljenzés és taps a kormánypárton és a keresztény ellenzéken.

Vársonyi Vilmos felemlíti azon beadványt, melyben az antanthoz fordultak a budapesti demokrata párt nevében, hogy védelmezze meg főleg a zsidóság partját, a demokrata pártot. Ezt elismeri. Elismeri, hogy Friedrichet nemes intenciók vezették.

Sándor Pál sajnálkozását fejezi ki, hogy a Ház elé hozta ezt az ügyet.

Bethlen miniszterelnök zárószavai után a vitát befejezték s az ülés háromnegyed 10 órakor véget ért.

— Emelik a lombard kamatlábat. A bankkارتel össz 8 és fél százalékra akarja emelni a lombardkamatlábat. Az emelés nagyobb nyereséget biztosít a bankoknak s így joggal elvárhatja a hiteltigénylő közönség, hogy a bankok szakítani fognak eddigi szükkeblúságukkal s hitelnyújtással bőszégesen rekompenzálják a drágább kamatozással sújtott közönséget.

**HAJÁPOLÁSRA
DIANA-SHAMPOON**

való.

Mindenüzt kapható!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

Megszűnt a villamossztrájk

A Hajdúföld tegnap számban már megírta, hogy a Hév. igazgatósága I. katosokból, műhelymunkásokból gyorsan kiképzett alkalmazottakkal vette fel a részleges üzemet. Már tegnapelőtt is jártak kocsik, ugyancsak esti 7 óráig, mert az igazgatóság nem merete vállalni a felelősséget a sötétség beálltával könnyebben történő szerencsétlenségekért, s tegnap már a Hatvan- és Csapó-utcákon is volt közlekedés. Együttal felszólította az igazgatóság az alkalmazottakat, hogy szolgálati ruháikat szolgáltatásuk be.

Az igazgatóság maga is igen jól tudta, hogy az ideiglenes állapot sokáig nem tarthat, mert az üzemhez kipróbált, gyakorlott munkásokat kell alkalmaznia előbb utóbb. A sztrájkoló alkalmazottak tegnap reggel újból felkeresték Csóka Sámuel polgármester helyettesét s kérték a sürgős közbenjárását.

A küldöttséget Csóka Sámuel és Vargha Elemér tb. főjegyző fogadták. Az alkalmazottak újból feltárták a polgármester előtt nehéz helyzetüket, s egyttal kijelentették azt is, hogy ők készek a nagyközség érdekeinek szem előtt tartásával megkezdeni a munkát, ha reményük lesz arra, hogy követeléseiket az igazgatóság teljesíteni fogja.

A polgármester helyettes válaszában kijelentette, hogy nincs hatalmában pressziót gyakorolni a Hév. igazgatóságára, de kifejezte azt a reményét, hogy az ő és a város tanácsának közbenjárása alkalmas lesz arra, hogy a megegyezést elő segítse. Végül arra kérte a polgármester helyettes a küldöttséget, hogy fél egy óraker újból keressék fel őt.

A küldöttség a polgármester által kitűzött óráig a sztrájkotyanán érintkezésbe lépett társaival. A megbeszélés igen viharos lefolyású volt, de végül úgy határoztak, hogy az esetben, ha az igazgatóság békélyesebb szellemben akar velük tárgyalni, úgy ők is tesznek engedelményeket.

A küldöttség főleg óraker újból felkereste Csóka polgármester helyettesét s miután előadták az alkalmazottak határozatát, a polgármester helyettes kijelentette, hogy az igazgatóság a délután folyamán fel fogja venni velük újból a tárgyalást.

A délután folyamán küldöttség kereste fel Májerszky Mihály igazgatót, aki tudtukra adta, hogy ha megegyednek egyelőre az igazgatóság által már felajánlott 100 százalékos béremeléssel, akár ma munkába állhatnak. Kijelentette, hogy a sztrájkért senkit sem fog felelőségre vonni.

Az alkalmazottak megígérték, hogy azonnal munkába állnak s kérték Májerszky igazgató további jóindulatát.

A sztrájkolók így megkapták legfőbb követelésüket, a 100 százalékos béremelést. A május elsejéig visszamenőleg terjedő fizetésjavítási igényükre vonatkozólag pedig tárgyalásokat fognak folytatni.

Tegnap délután 6 óraker tehát megszűnt a sztrájk. Hat óráig kezdve este 11-ig már a rendes kocsiszámmal indult meg a forgalom. Az esti órákban ugyan még a délután beállított új vezetők és kalauzok látták el a szolgálatot az újban üzembe állított kocsikat azonban

már a régi alkalmazottak vezették. A sztrájk, mely összesen 10 napig tartott, végre megszűnt. Hamarabb is meglehetősen volna szüntetni s ha

az igazgatóság mindjárt az első napon megadta volna azt, amit most megadott, bizonyára ki sem tört volna.

Lefkovits Vilmos tiz évi fegyház öszbüntetését kapott

Ismeretes, hogy Lefkovits Vilmos, aki a proletárdiktatura debreceni uralma alatt közoktatásügyi politikai megbízott volt és a kommun alatt a legexponáltabb szerepet vitte s erősen tulzó felfogását különösen a tisztviselőtáborral s tanárokkal érezette, akik körében félelmetes hírnevet is szerzett magának, a kommun alatt elkövetett cselekményeiért többiben állott a debreceni kir. törvényszék gyorsított ötös tanácsa előtt.

Az ötös tanács izgatás, zsarolás, stb. büntetése miatt többiben hozott felette marasztaló ítéletet. Végül öszbüntetését szabott ki számára és azt tiz évi fegyházban állapította meg. Lefkovits az ítélet ellen felebezést jelentett be.

A Kuria döntését tegnap hirdette ki Lefkovits előtt Uffalussy József törvényszéki tanácselnök. Lefkovicsot, aki büntetését itt tölti az

ügyészség börtönében, szuronyos börtönör vezető fel. Elég jó színben van, sokkal jobban, mint mikor először állott a mult években a bíróság előtt, de sokkal rosszabbul, mint mikor még szabadon hirdethette világboldogító tanait.

A Kuria Lefkovics fellebbezését elutasította s a kiszabott tiz évi fegyház öszbüntetését jogerősen helybenhagyta.

Mint értesülünk, Lefkovics Vilmos ügyében folyik a kegyelmi eljárás s lehetséges, hogy rövidebb időn belül kegyelmet is fog kapni.

Lefkovics egyébként az ítélet kihirdetése után kérte a bíróságot, hogy eugedjenek neki betekintést nyerni perének aktáiba.

Más forrásból nyert értesülésünk szerint Lefkovics perének újrafelvételét is kérte s a bíróság egyes vádpontokra nézve el is rendelte az újrafelvételt.

A debreceni csata emlékűnepe

Debrecen város polgársága és helyőrsége lelkes hazafisággal és nemes kegyelettel ünnepelte meg a szabadságharc hőseinek, a debreceni csata vértanúinak emlékezetét augusztus másodikát, az 1849-i debreceni csata évfordulóját.

Az ünnepélyen úgy a polgári, mint a katonai hatóságok képviseltették magukat. Debrecen polgársága a városháza udvarán gyülekezett, a katonaság a Hősök temetőjében már az ünnepség előtt elhelyezkedett.

A kivonulás

Hat óra előtt indult el a városházáról az ünneplő tömeg. Elöl mentek Debrecen dalárdái, a Városi Dalárda, a Máv Horthy zenekar, Postás dalárda, a vasutasok Egyetértés dalárdája, a Kossuth dalkör, az Ébredő Magyarok Egyesületének dalárdája s nagy tábora, utána a polgárság tömege.

A város képviselőtében Csóka Sámuel polgármester helyettes, dr. Vass Károly tanácsnok, dr. Tatay Zoltán, dr. Tóth Emil, Balla Bertalan tb. tanácsnokok jelentek meg. A katonai hatóságokat Vitéz Nagy Pál tábornok, Schürch Ferenc körlet vezérkari főnök, Ányos Aladár huszárezredes s a helyőrség tisztikara képviselték. Kivonult azonkívül egy gyalogos díszszázad s a katonazenekar is.

A Hősök temetőjében már délután hatalmas tömeg hullámozott.

Az ünnepély

Az emlékűnepelet a Himnusszal nyitották meg, amit a katonazenekar adott elő. Utána dr. Felméry Ernő tb. aljegyző mondott hatásos, megkapó szónoki erővel előadott, gondolatokban gazdag emlékbeszédet.

Régi igazság, hogy jövője csak annak a nemzetnek van, amelyik megtudja becsülni multját. — mondotta. Nagy Sándor tábornok és honvédei örök dicsőség fényében sürgőz emlékének felújítására gyűlünk ide, akik halált megvették bátorsággal, oroszláknak harcoltak és hívek maradtak annyi csatákban meg-

csorbult kardjukhoz, s annyi ftközetben megrongyolódott zászlójukhoz.

Ezt láttuk a nemrégén lezajlott világháboruban is, mikor ezeréves hazánk pokoli erőpróbat állott ki. A harcmezőn úgy állottuk meg helyünket mint a magyarokhoz illik. A magyar vitézség lobogóján nem esett folt, a magyar hősiesség most is csodákat művelt!

És mégis el kellett veszténünk a háborút. A Trianonban reánk kényszerített megalázó békével pedig széjjeltépték őseinktől annyi vérrel áztatott drága hazánk testét és az ősi föld nagyrésze most idegen horodák lába alatt nyög. De mi feltámadunk!

— Bizakodva, remegve várjuk a boldog időt, amikor szegény hazánk szétdarabolt részei ismét összeforradnak és mikor a tőlünk elszakított idegen uralom alatt sínylő magyar testvéreinkkel ismét összeölelkezhetünk a szabad hazában, ismét egyesülhetünk egy nagy, szent és erős egységben, lángoló hazaszeretben.

— És e sithalom alatt porladozó eleink emléke — kik a nemzeti öntudat és a magyar vitézi becsület védelmében estek el — nyújtson nekünk erőt, lelket és kitartást, táplálja bennünk az összetartást, a megértés tüzet, hogy mielőbb kivihassuk azt a jobb kort, amely minden magyart hazafiúi szeretettel egyesít a régi általunk soha, de soha fel nem adott határokon belül.

Az emelkedett beszéd után zugó taps hangzott fel.

A szobor megkoszorúzása

Ezután az egyesített dalárdák énekelték el Mácsay Sándor precíz vezetése mellett az új nemzeti imádságot, a Hízkegyet. Utána Peleskey Sándor hittanhallgató szavaltta el hatásosan egy hazafias költeményt, majd az emlékszóbor megkoszorúzása következett.

Elsőnek a katonaság képviselőtében Ányos Aladár huszárezredes koszorúzta meg a szobrot.

— A magyar királyi honvédség nevében tesszem le ezt a koszorút —

mondotta — azon hittel, hogy addig nem lesz pihenés, míg minden tisztességes érzésű, becsületes magyar embernek egyetlen kívánsága és reménye az integer keresztény Magyarországot helyre állítva nem lesz.

Ebben a pillanatban sortüz hangzott, majd a katonazenekar halkán, a Himnuszot játszotta. Szem alig maradt szárazon, csak a dőlceg katonák állottak ott feszesen, keményen mint élő és biztató igéret.

Ezután Csóka Sámuel polgármester helyettes Debrecen város közönsége nevében koszorúzta meg az emlékszóbot.

— Ujra eljöttünk ide — mondotta — amiatt azt a multban megtettük. Debrecen város közönsége nevében hálás kegyelettel helyezem el koszorúmat.

Utána Szele Öyörgy, az Ébredő Magyarok Egyesületének főtitkára az Ébredők nevében beszélt.

— A szabadságban hőseit, testvéreinket nem anyagiasság vezette, ők egy szent, véres áldozatot hoztak a hazáért. Adósságunk van velük szembe, de mi pontosan törlesztjük adósságunkat, ott leszünk mind, ha hív a haza...

Ezután a dalárdák a Szózatot énekelték el, majd a katonazenekar a Himnuszot játszotta s evvel a felémelő emlékűnepelet véget ért. A közönség távozóban virágosövvel borította el a szabadságharc hős honvédeinek, a debreceni csata vértanúinak sírját...

Hízkek egy Istenben, hízkek egy hazában,
Hízkek egyisten örök igazságban:
Hízkek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Leégett istálló

Tegnap az esti órákban a Hatvan-utca 68. számú ház alatt üdvarban nagy tűz pusztított: Ungvári Györgyné gazdálkodó istállójának fedélzete égett le. A tüzet az ellenőrző utjáról visszatérőben levő Berényi Imre rendőrelőőr vette észre s azonnal telefonált a tűzoltóságna.

A házban az udvaron játszó kisgyermek vette először észre a tüzet. Kiáltására a házbeli kirohantak, de akkor már az istálló teteje méteres langokkal égett. Mintegy 10—15 méternyi hosszúságban, az első elválasztó tűzfalig leégett a gerendázat s bennégett körülbelül 18.000 korona értékű lucerna. A tűzfal mellett volt még körülbelül 10 métermázsza gabona felhalmozva, ami szintén tüzet fogott s megégett. A könnyen gyuló anyagokkal telt istállópadrast a megérkezett tűzoltóság nem is tudta oltani Csopán a tűz továbbterjedésének megállítására tette meg intézkedéseit. Ezt elérnie sikerült is, mert a padlásnak az első tűzfalon túl terjedő része érintetlen maradt. A kár így is mintegy 100.000 koronára tehető, melynek egyrésze biztosítás révén megtérül.

A tűzoltóság a fél hét óra tájban keletkezett tüzet nyolc óra teljeseen lokalizálta. A helyszínén azonnal ott termelt, bár utközben az egyik tűzoltókocsit baleset is érte. Ugyanis a kocsiba fogott rudas a villamos csengőjétől megijedt, ágaszkodni kezdett s elsiklott a kövezeten. Emiatt meg is kellett állniok és sérült lóval haladhattak csak tovább.

A tegnap délelőtt tartott tűzoltó gyakorlat után pár óra mulva komoly tüzesetnél is megmutatták derék tűzoltóink, hogy mit tudnak.

Megmentették a Csokonai-színházat

Érdekes látványban volt azoknak részük, akik nem restelték a fáradtságot és végignézték a tegnap kora reggel a Csokonai-színháznál tartott tüzoltógyakorlatot. Amint a tüzoltóság riadt kürtjele fellángzott a Kossuth utca vége felől, mindenünnen összeszaladtak az emberek. Sokan azt hitték, hogy csakugyan tűz van valahol és csoportokba verődve kérdősködtek egymástól. A szűk Burgondia-utca lakói, amint az utca döcögős kövezetén egymásután robbantak el a tüzoltóság nehéz kocsi-jai, kirohantak az apró házakból s mitsem tudva a gyakorlatról, igen megijedtek, mert látták, hogy a tüzoltóság teljes készenlétben vonult ki.

A színház előtt a Kossuth-utcat vendörkordon zárta el. A kíváncsiak tömege ott hullámozott az Angol Királynőtől kezdve a Kontsek-féle üzletig. Sokan szorultak le a Battlyanyi-utca is. A szomszédos házak ablakain és erkélyein kíváncsi fejek kandikáltak. A kocsiokról pillanatok alatt legrál a legénység és a mentés megkezdődött.

Segítség!...

Éles kürtszó után gyorsütemű sorakozó, aztán futólépésben rohanjak meg a tüzoltók a színházat. Nagy tolólértát tolnak a frontális rész jobboldalán egy második emeleti ablakig s ott bujnak be egymásután az épületbe. Kis vártatva felhangzik az első segélykiáltás:

— *Segítség! segítség! — hangzik fel jó debreceni tájszólásban.*

A segítségért kiabáló tüzoltó azonban nemsokára megjelenik a harmadik emelet ablakánál és jóízűen lekiabál:

— *Hozzatok már azt a ponyvát, mert megfulladunk idebenn a füsttől!*

A ponyva megerkezik. Kötelek becsátanak le érte és felhúzzák. Egy több emelet hosszú zsák. A száját az ablaknál kikötik, alól pedig 6—8 tüzoltó fogja meg feszesen. A zsák kinyulik. Egyszerre csak meghajlik és valami súlyos test csuszik le benne láthatatlanul. Egy tüzoltó, az első, akit megmentenek. Két erős kar megragadja és keresztül emeli a zsák nyílásán. Aztán jön a többi. Amikor már vagy nyolcat ilyen módon leeresztenek a földre, leoldják csuszatózsákot. Igen, de vannak makacs segítségkiabálók megint. A zsákok újból felhúzni nem lehet, mert erre már nincs idő. Előhoz-zak az ugróponyvát.

Bele a ponyvába

Leterítik a földre és harsány vezényszóra vagy tizen-tizenöten vállokra emelik. A ponyva kifeszítve libeg a levegőben. Most a legérdekesebb része következik a gyakorlathoz. A második emelet ablakában egymásután jelennek meg a tüzoltók. Az ablakpárkányon áll meg a *fuldokló* és hangosan számol:

— Egy, kettő, három...

A harmadikra szépen homorítva, szabályos ugrással veti el magát. A ponyva nagyot puffan, amikor belesik. Vagy nyolcan ugranak le így a második emeletről és az oldalsó kis tetőről. Az ugró tüzoltók között van egy fiatal, 15 éves gyerek. Az apja tüzoltó, *Biró* segéd-tiszt. Mire felnő, belőle is tüzoltó lesz bizonyosan.

Le a kötélben

Az ugrások után néhány, az épületben rekedt tüzoltó kötélben ereszkedik le. A kötelek beakasztják az övükön lógó acél karabinerbe, aztán az alpinizmusból jól ismert külön-

böző kötélkötésekkel ereszkednek le. Akinek nincs ilyen övön lógó csatja, az a lábán, vagy a combján, vagy a hóna alatt csavarja egyszer körül a kötelek. Így még enged a test súlya alatt és csuszik rajta a test lefelé, de ha valahol, kezével, vagy lábával megszorítja a kötelek, az fik gyanánt simul testéhez. A leereszkedés így igen könnyű, csak némi gyakorlatot igényel.

Sziate villámgyorsan csusznak le ezután néhányan az ékalakban kifeszített dupla kötélben. A kötelek végeit tüzoltók tartják, míg fenn az épületben a két kötél egymás mellett van megerősítve. A karabiner csattja átfogja mind a kettőt s a tüzoltó villámgyorsan lenn van a földön. Nem uti meg magát, mert az ékalakban kifeszített két kötélnek egymás mellé kell érnie a földre érkezésekor. Természetesen a kötelek erősen megfeszülnek a tüzoltó súlya alatt és a gyors csuszást még gyorsabban befékezik közvetlen a föld felett. Néha a levegőben lógva is marad a leérkező, ilyenkor a kötélvégeket tartó bajtársak egy lépést tesznek előre, a kötél meglazul és a tüzoltó földet érve, kikapcsolhatja karabinerét. Ez a leggyorsabb lift, persze csak lefelé.

A mentési munkák elvégzésével az oltási gyakorlat kezdődött meg.

Vizsugarak a tetőn

A Csokonai-színház második emeletéhez igazított tolólértát egészen a tetőig tolják fel. Rohanó tüzoltók hozzák a tömlőket s bekapcsolják a létra tömlőhöz, a városi vízvezeték csapjaihoz és a gőz és kézfecskendős kocsihoz. A gőzfecskendő sipja éles jelt ad... Megkezdődik az oltás.

A tetőzeten megjelenik az első vizsugar. Kissé gyenge még, de amint a gőzfecskendő teljes gőzzel kezdi el munkáját, hatalmas sugara paskolja a tetőzet pléhlapjait és a tűzfal oromzatát. A magasból a nézők felé is szóródik a finom párszerű eső. Az oltás nehezen megy. Négy oldalról veszik ostrom alá a

színházat. Elöl a gőzfecskendő dolgozik két sugárral. Hatul a kézfecskendő és a városi vízvezeték csapjaihoz csatolt tömlők okádják a vize.

A tömegben lelkes hangulat vesz erőt.

— Szorítsd! Rajta! — kiabálják mindenfelől s a kedves hangulatot szinte elrontja egy morfondírozó nyárspolgár:

— Kár ezir a sok szíp vizír, inkább locsolnák vele a Péterfiját!

— Majd ha az is kigyuladt! — mondja rá a szomszédja.

Lokalizálva

A tűz már majdnem egy óraja tart. Hatul már eloltották az élő díszletraktárakat, csak a primadonna öltözője ég még makacsul. Valóság-gal oroslánbátorság kell ahhoz, hogy megközelítsék, pedig nincs is benne a primadonna. Végre fél kilenc felé a tüzoltóság konstatálja, hogy a tűz elaludt. Felharsan a sorakozó kürtjel s a fáradt, kipirult arcú legénység, nagyjából csuromvizesen, *Rehák* tüzfelügyelő, *Biró* és *Dézsy* segéd-tisztek vezetésével díszmenetben vonul el szakaszokként főparancsnokuk, dr. *Roncsik* Jenő előtt, akinek szervező ereje és szakértelme pár hónap alatt máris előnyösen látszott meg a legénység derék munkáján.

A gőzfecskendő bőfög még egy-kettőt, a türelmetlen lovak szépen a rudakhoz állanak s pár pillanat múlva hazarobog a tüzoltóság, a jól sikerült, érdekes gyakorlat után.

A rendörkordon megnyílik, s a publikum a színházudvarra tódul. Itt is, ott is beszélgető csoport. Dícsérik a tüzoltókat, a mentőket, az ugrókat, a tüzoltó lovakat, a gőzfecskendőt s találgatják, hogy ha vajjon kigyulladna a színház, akkor is olyan szépen, ütemesen, megmondottan és jól menne-e minden?

— A tüzoltó akkor is tüzoltó — szólal meg valaki — csak a közönség veszi el olyankor a fejét. Mert olyan szépen dolgoztak itt, hogy amíg égett a színház, egész megfellekedtem a pipámról. A színházat megmentették, a pipám meg ki-aludt.

Hatósági lisztellátás az új gazdasági évben

Az augusztus hó 16-ikával kezdődő új gazdasági évben a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében a városi hatóság útján a következők részesülnek hatósági lisztellátásban:

1. Nyugellátásban részesülő, hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva és az általuk eltartott keresetkeltelen családtagok.

2. A törvények szerint községre szoruló úgynevezett nyilvánított szegények, valamint azok a gyógyíthatatlan betegek, nyomorékok stb. akikről a törvény értelmében az illetőségi község gondoskodni köteles.

3. Azok a vagyontalan és önhibájukon kívül kereset nélkül levő egyének, kiknek állami segítségre szorulását a hatóság minden kétség kizáróan igazolja, természetesen csak arra az időre, míg kereset nélkül vannak. Ugyaníde tartoznak az ez évben önhibájukon kívül arató-rész és cséplő-rész nélkül maradt munkások is, kivéve, ha az ő és családtagjaik egyéb keresete az állami támogatást mellőzhetővé teszi.

4. A közszolgálati alkalmazottak

azon családtagjaik után, akik után ő családi pótlékot nem kap és így kedvezményes ellátásban, illetőleg készpénz megtérítésben sem részesül, amennyiben a családfővel a családtagok közös háztartásban élnek és attól kapják ellátásukat.

5. Azok a közszolgálati (községi, városi, járási vagy törvényhatósági) alkalmazottak, kik kedvezményes ellátásra, vagy az annak fejében járó készpénz megtérítésre a fennálló rendeletek értelmében igényt nem tarthatnak, családtagjaikkal együtt.

6. A kórházak és korlátolt mértékben egyéb jóléti intézmények, zárdák, internátusok, menzák és egyéb kulturális célt szolgáló intézmények, vasuti vállalatok és közhasznú tevékenységet kifejtő hatósági üzemek alkalmazottai, a helyi lapok július 30-iki számában megjelent hirdetményem szerint.

7. Az állami gyermekmenhelyből nevelő szülőkhöz tartásra kihelyezett menhelyi gyermekek.

Felhívom a fent felsorolt igényjogosultakat, hogy hatósági lisztellátásba leendő felvételük végett a

városi lisztirodában (Csapó-utca 15) mielőbb jelentkezzenek. A jelentkezés az előirt jelentkezési lapon történik, mely darabonként a lisztirodában 2 koronáért kapható.

1. Minthogy az igényjogosultságot illetőleg a rendeletek hatósági igazolást irnak elő, figyelmeztetem a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és árvaakat, hogy a lisztellátáshoz szükséges hatósági igazolvány átvétele végett a városi katonai ügyosztálynál (Városháza félemelet) már most jelentkezhetnek, ahol az igényjogosult jelentkezőknek a lisztellátásukhoz szükséges igazolvány a legközelebbi uton azonnal kiadatik. Lisztellátásba leendő felvételüket tehát ezen igazolvány felmutatásával kell kérni, amikor is részükre a jövő évi lisztkönyv haladéktalanul kiadatik.

2. A nyilvántartott szegények és a község által eltartandó elmebeteg, nyomorékok lisztellátásához szükséges igazolványt a városi szegényügyi biztos (Városháza) nyomban kiadja, mely igazolvány felmutatására a jogosultaknak a lisztiroda a jövő évi lisztkönyvet haladéktalanul kiszolgáltatja.

3. Az állami segítségre szoruló vagyontalan és önhibájukon kívül kereset nélkül levő egyének részére a lisztirodában történt jelentkezésük után a városi előjáróság fogja a kívánt hatósági igazolást megadni, mely igazolás után lisztkönyvüket a lisztirodában fogják megkapni.

4., 6. A fentebb 4. és 5. alatt jelzett közszolgálati alkalmazottak az illetékes számfőjtől hivataltól egyenként vagy testületileg szerezzék be a szükséges igazolásokat. Az igazolásnak azt kell tartalmaznia, hogy a fenti 4. pontot illetőleg a hatósági lisztkönyvet kérő közszolgálati alkalmazottnak kik azok a családtagjai, akik után családi pótlékban nem, így kedvezményes ellátásban sem részesül. Az 5. pontot illetőleg pedig azt, hogy a lisztellátást kérő közszolgálati, községi, városi, vagy járási törvényhatósági alkalmazott, ki kedvezményes ellátásra, vagy az ennek fejében járó készpénzmegtérítésre a fennálló rendeletek értelmében igényt nem tarthat, továbbá azt, hogy kik a lisztellátást kérő közszolgálati alkalmazott háztartásában élő családtagok. A 4560—1922. M. E. sz. rendelet értelmében készpénzmegtérítésben részesülő közszolgálati alkalmazottnak hatósági lisztellátásra igényjogosultságuk nincs.

6. A közüzemek és intézmények lisztellátásukra felvételüket a július 30-iki helyi lapokban megjelent hirdetményem szerint kérik.

7. Az állami gyermekmenhelyekből tartásra kihelyezett gyermekek nevelő szülői a gyermekmenhely igazgatóságának igazolványára kaphatják meg az őket megillető lisztkönyvet.

Tekintettel arra, hogy a mostani lisztkönyvek érvénye augusztus 16-án lejár, az igényjogosultaknak érdekében áll, hogy a tömeges jelentkezés folytán előálló ácsorgás elkerülése végett felvételüket azonnal kérik.

A m. kir. honvédség, folyamórság, vámórság, államrendőrség, csendőrség, katonai havidíjasok és nyugdíjasok, tényleges szolgálatot teljesítő és nyugdíjas közszolgálati alkalmazottak és azok családtagjai a rendelet értelmében nem a városi hatóság útján, hanem úgy, mint eddig, közvetlenül közlélemezési minisztériumi kiutalás szerint fogják lisztellátásukat megkapni.

Debrecen, 1922 augusztus 2.

Zöld, tanácsnok.

HIREK

1922 augusztus 3 (Csütörtök)

Prot.: Gusztáv. Kath.: Alfonz.

A Meteorológiai Intézet időjárása:

Zivatarra hajló idő várható a meleg csökkenésével.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A német eserkészek ünnepélyes fogadása d. u. 5 óra. or a nagyerdei vizitorony-nál.

A gyógyszerárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap (Piac-u. 3), H. Rákóczi Ferenc (Külső-vásártér 2), Nádor (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester u. 43), Remény-ség (Csapó-u. 22).

Molnár Ferenc beiktatása. Molnár Ferenc, a református egyház új lelkésze augusztus 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja beköszöntő prédikációját a Nagytemplomban. Istenítést követően közvetlenül presbiteri gyűlés lesz az új lelkésznek hivatalába való beiktatásával.

Gyenge lesz a tengeri termés. Országos jelentés szerint az összes kapás növényekre eső kellene. Azonban az eső nem jött, de valamivel javított a helyzeten az, hogy hűvös, borus, időjárás volt, amely harmatot is hozott. A burgonyának az indája is fonyad már és a bab is kiveszőben van. A tengeri eddig még kibirta a szárazságot, azonban ha hamarosan nem kap esőt, igen gyenge termés lesz.

A rendőrök elegánsan öltöznek. A belügyminiszter érdekes rendeletet intézett a debreceni rendőrfőkapitánysághoz. A rendelet kifejti, hogy a rendőrök egyrésze, bár elegendő jó ruhát utaltak ki számukra, sok helyen ennek ellenére a legrosszabb ruhájában teljesíti szolgálatát. Ez a hatósági tekintély rovására megy. Ezért a belügyminiszter elrendelte, hogy az összes szolgálatot teljesítő rendőrök lehető legjobb ruhájukban teljesítsék szolgálatukat. A rossz, foltos vagy kopott zubbonyokat ősszel és télen a köpeny alatt kell elhordani.

Debreceni csendőrök az őrsparancsnoki iskolában. A belügyminiszter Ostffy-asszonyfán öt hónapig tartó őrsparancsnok-képző iskolát állított fel, amelynek rendeltetése, hogy ott kiválasztott altisztai sarjából mintaszerű csendőrőrsparancsnokokat neveljenek. Az iskola hallgatói Debrecenből a következők: Szabó István, Köllő Péter, Gömbös Lajos és Papp József lovasfőtörzsmesterek, — Kovács József, Szász Dénes, Kiss János, Szilágyi Imre és Barcsa József főtörzsmesterek.

Magyar bankok követelése az elszakított Nyugatmagyarországgal szemben 93 millió korona, ezzel szemben a tartozás 63 millió. Az egyes érdekeltségek tartozása és követelése még nem ismeretes és így nem készült még el az ottani állami javak felbecslése sem.

Menekült szülők figyelme! A Balatonkenesén nyaraló gyermekek ma érkezett távirat szerint nem reggel négy órakor, hanem holnap csütörtökön reggel hét (7) órakor érkeznek meg. Menekültügyi Kirendeltség.

Mauk József meghalt. Ismét elvesztettünk egy derék magyar iparost; egyet azok közül, akik a maguk zajtalan csendes munkájával tisztességet és megbecsülést szereztek a magyar iparosságnak. Nem vett részt hangos politikai vitákban, de lelkes közkatona és támogatója volt minden hazafias megmozdulásnak. Miutaszerű családi életet élt és a szorgalmas, kitartó munka volt életprogramja. Szabászatot a budapesti híres Neuländer-cégnél tanult, majd itt Debrecenben, a régi Szedlak üzletnek lett első munkása, s csakhamar önállósította magát. Halála széles körben keltett igaz, mély részvétet. A gyászoló család a következő jelentést adta ki:

Öz. Mauk Józsefné Zvolenszky Emília mint feleség, Emília öz. dr. Bornemisza Józsefné, Geza és felesége Kovács Mariska, Mauk Gizike mint gyermekei, illetve menyé, Bornemisza Emnyke mint kis unokája, fajtámas szívevel tudatják az alantírt rokonság nevében is, hogy a rajongásig szeretett jó férj, a szerető és szeretett gondos édes apa, após és nagy-apa, testvér, sógor, nagybácsi és rokon **Mauk József** ura szabó övének szentelt drága elete 59-ik, nagyon boldog házasságának 29-ik évében 6 hónapja, de külsőnösen 6 heti keresztényi türelemmel viselt betegség és a bűtegek szentségeinek ájtatos felvétele után, folyó év aug. 1-én délelőtt 10 órakor örökre elszenderült. Drága halottunk földi részeit 1922. aug. 3-án csütörtökön délelőtt 10 órakor fogjuk a Péterfia u. 45. számú háznál lévő lakásunkon tartandó, a rom. kath. egyház szereltatása szerint beszterelés után a Szent-Anna-utcai temetőbe végső nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise átadzat az elhunyt lelki útjára 1922. aug. 7-én reggel 9 órakor fogjuk a rom. kath. templomban az Egek Urának bemutatni. Temetésre rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket, az elhunyt pályatársait és barátait fájda mas szívevel meghívjuk. Debrecen, 1922. augusztus 1-én. Az örök világosság fénveskedjék neki! Mauk Anna öz. Weisz Rezsőné és gyermekei, Mauk Károly nejevei és gyermekei, Bihary József és neje Zvolenszky Vilma, Zvolenszky József és neje Szombathy Margit gyermekeikkel, Tóth József és neje Zvolenszky Ernelva gyermekeikkel, Bene Menyhart és neje Zvolenszky Margit és gyermekek, Kóczy Lajos és neje Zvolenszky Piroksa, mint testverei, sógorinói és sógorai és a többi rokonok nevében is. A temetést Csúrka Kegelet temetkezési vállalata rendezte Kossuth-u. 8.

Hadróa Nemzeti Szövetség debreceni csoportja 6-án délelőtt 9 órakor a hadigondozó népiroda helyiségében (Szent-Anna-u. 12.) választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

! Gazember !

Jelentkezzenek, akik folyamortisztek akarnak lenni. A hivatalos lap keddi száma pályázati hirdetményt közöl a magyar folyamortiszti tanfolyamba való felvételtől. A folyamortség olyan szolgálatot végez a hajózható vizeken, mint a csendőrség a szárazon. A jelentkezőket szeptember 25-én hívják be és a felvételi vizsga sikeres letétele után próbaszolgálatra veszik fel. A pályázatokat a belügyminiszterium folyamrendészeti osztályahoz, Budapest, I., Fortuna-utca 4., legkésőbb augusztus 25-ig kell beküldeni. A részletes feltételeket a hivatalos lap augusztus 2. (175.) száma közli.

A Hajdúföld telefonszám 3-48.

Ahol a tyukokat megrendszabályozzák. Érdekes határozatot hozott Szentgotthárd előjárósága. Kimondotta, hogy a tyukoknak és egyéb házi szarvasoknak az utcán, aszfalton és gyalogjárón tartózkodni szigorúan tilos, mivel köztisztasági szempontból nem felelnek meg azoknak a követelményeknek, amelyeket a város elvár minden utcánjáró kétlábútól, tehát tőlük is.

Jön! Lady Hamilton.

Dr. Hahn Aladár csecsemő és gyermekorvos rendelését újból megkezdte. Püspöki palota. Telefon 4-61 szám.

Forradalmi fosztogatók bűnhődése. Az 1918-as októberi forradalom elején történt, hogy dr. Berencsy János hajdunánási polgármester hazába forradalmi esőcselek hatolt be és a kasát kifosztotta.

A fosztogatók vezetői: **Pálóczy** Ferenc szabó és **Méray** István keszkeskedősek voltak.

A csőceselék minden értékes és kevésbbé értékes holmit elemelt, arany, ezüst ékszereket, függönyöket, szőnyeget, antik tárgyakat, diszkardot, sőt még a hadikölesönkötvényeket is ellopott. A lopott holmik nagyrészt később visszavitték a tolvajok.

Pálóczit és Mérayt tegnap délelőtt vonta felelősségre a debreceni kir. törvényszék **Ufaussy** József elnökelete alatt működő büntető tanácsa. A vádlottak tagadták a lopást, de a nagyszámban kihallgatott tanúk el-leuk vallottak. A bíróság **Kádár** István kir. ügyész vád, és **Szilágyi** Dezső és **Róbert** Béla ügyvédek védőbeszéde után úgy Pálóczit, mint Mérayt hat havi börtönrre ítélte.

A büntetésből négy hónapot kitöltöttek vettek. A védők fellebeztek az ítélet ellen.

! Gazember !

Materny főesperest meglopták.

Materny Lajos nyugalmazott ag. hitv. evangélikus főesperest érzékeny kar érte, a villamoson elvesztette, vagy kilopták zsebéből huszonötezer koronáját. Materny főesperes tegnap délután felszállt az egyik nagyerdei villamos kocsiára, hogy hazatérjen Komlóssy ut. 15. sz. alatti lakására. A villamoskocsi zsufolva volt és a nagy tolongásban Materny főesperes alig kapott helyet. Mikor leszállt a villamosról, megdöbbenve vette észre, hogy kabátja belső zsebéből eltűnt huszonötezer korona, amelyet egy órával előzőleg vette át bizonyos megbízás folytán. Valószínű, hogy mikor bérleti jegyét elővette, akkor ejtette ki zsebéből a pénzt, vagy pedig a nagy tolongásban lopták meg. A főesperest, aki szerény nyugdíjából tartja fenn magát, rendkívül súlyosan érinti a huszonötezer korona eltűnése, amely hozzá még nem is a sajátja volt. A becsületes megaló vagy nyomorvezető jelentkezzék a rendőrségen.

Jön! Lady Hamilton.

Bécsi étlap. Egy gazdaságilag nagybeteg város helyzetéről az étlapok adnak napi jelentést. Kezünkbe került egy pár nap előtti bécsi étlap. A szolid kis éttermet, amelyből az étlap származik, tulajdonos részben pesti és felvidéki magyarok látogatják. Itt közlünk belőle mutatót: Magyar szalámi 5000, felvágott 7000, Sertéskaraj 6000, libasült 13,000, poulard 20,000 korona. De vannak „olcsó” dolgok is: Egy gulyásleves csak 800 K, sőt az étlap kis hamupipőkéje, a babfőzelék feltét nélkül, csak 700 korona.

Jön! Lady Hamilton.

T. hirdetőinket kérjük föl-hogy a Hajdúföld részére szánt hirdetéseket legkésőbb délután fél 6 óráig sziveskedjenek kiadóhivatalunkba (Piac-utca 59. sz.) eljuttatni, mert csakis az esetben tehetjük közé azokat lapunk másnap reggel megjelenő számában.

Szabó iparosok figyelme! Mauk József kartársunk temetésén ma délelőtt 10 órakor Péterfia u. 45. sz. gyászháznál minál számosságban jelenjünk meg. *Szós.*

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:

Belyárszerlem (Briganti szerelme) kaliforniai történet, ma, csütörtökön utoljára az Urániában 7 és 9 órakor.

Két Fatty burleszk az Urániában.

Fatum (amerikai film). Ghetto történet, egy zsidócsalád drámája 7 felvonásban szombaton az Apollóban.

Gazember! Thury Elemér és Fehér Gyula személyes vendégszereplése hétfőn az Apollóban.

Könyvnyomda
Piac-u. 59.

Olcsó

Szép

munka

SPORT

A magyar uszósport ünnepnapja.

Augusztus 14-én és 15-én Jaszapáiban lesz a III. országos uszókongresszus, nagyszabású uszóversenyyel egybekötve. Ott lesznek Magyarország összes sportegyesületeinek uszói és kiküldöttei. A debreceni és nyíregyházi sportklubok uszóit dr. Láng Sándor főorvos, a debreceni MOVE, valamint a Magyar Uszó Szövetség, Tisza-Északkerület elnöke fogja vezetni és képviselni. Indulás 13-án, érkezés 16-án. A nagyszabású kulturális és sportünnepélyre felhívjuk a sportpártoló közönség figyelmét. A résztvenni óhajtok szandékukat jelentsék szombat, 12 óráig dr. Láng Sándor rendelőjében, Kossuth-utca 37. sz. alatt, hogy megfelelő elszállásról idejében gondoskodni lehessen. Napi ellátás cca 200 korona.

A budapesti felsőiparisok fottballcsapata Debrecenben. Vasárnap délután érdekes fottballmérkőzés lesz a Diószegi-uti Vasutaspályán. A DMTK a budapesti Felsőiparisok fottballcsapatát látja vendégül. A sűrű név erős fottballcsapatot rejteget, mert a Felsőiparisok fottballcsapatának igen sok fővárosi első és másodosztályú egyesületben aktív játékos van. A csapat felállítását legközelebb hozzuk. Előzőleg a DKASE ifjúsági a DMTK ifjúsági csapatával játszik délután 3 órai kezdettel. A fottballmérkőzés délután 5 órakor kezdődik.

A Tisza Északkerületi Bajnoki Uszóverseny augusztus 12-én Debrecenben lesz. A MUSz támogatásával a DKASE rendezti a versenyt. Indulni fognak a fővárosi egyesületek legjobb uszói is. A versenyen részt fognak venni a Tisza Északkerület egyesületeinek uszói és így a kerület sportszerető közönségének elsőrangú sportélvezetben lesz része.

A tőzsde
Magyar korona: 24.

A mai tőzsdét ideges hangulat jellemezte végeredményben azonban az árfo-lyamok kivétel nélkül nyitási nívójuk felett maradtak. Az alaphangulat határozot-tan szilárd volt.

A valutaiac már nyitáskor rendkívül szilárd volt. Ugy a nyugatiakért, mint az utódállamok valutáiért egyre magasabb összegeket kínáltak. A dollár kezdetben ingadozott, később ugrásszerűen emelkedett, zárlat felé újra alacsonyabb volt.

Értékpapírok

Magyar hitel 4650, Osztrák hitel 750, Angol-Magyar 1150, Leszámitoló bank 1400, Magyar-Olasz 885, Jelz hitelbank 260, Hazai bank 950, Salgó 30100, Rimamurányi 9800, Közúti 2550, Déli vasút 5850, Al-lamvasút 39000, Keresk. bank 12500. Általános takarékp. 1900, Pesti hazai 30500, Borsod miskolci 3500, Concordia 5300, Budapesti gőz. 14000, Gizella 6000, Hungária 9300, Viktória 25000, Beocsini 29300, Kohó 29000, Általános köszén 68000, Uriká-nyi 31500, Adria 39000, Atlantic 27500, Le-vante 27000, Trust 3950, Gans-Danubius 27400, Ganz villamos 44000, Lipták 960, Nagy. ac 1 7900, Schlick 2850, Wörner 14 0, Brassói 18500, Izzó 19600, Spódium 2900, Hazai faterm. 6000, Klótidá 8800, Erdő 1100, Nasic 40000, Nenschl Licht 620, Orsz. fa 1850, Telefon 9750.

Valuták

Napoleon 9725-9775, Angol font 8975 9025, Dollár 2415-445, Francia frank 16350-16500, Márka 304-314, Lira 11400 -11500, Osztrák kor. 402-412, Rubel 3050-150, Lei 1810-830, Szokol 6425 475 Svájci frank 379.00-38000, Korona dinár 2825-2875, Lengyel marka 33.50-34.50.

Devizák

Amsterdam 1095, Koppenhága 52300, -52900, Krisztiania 41200-41700, Lon-don 10900-11300, Berlin 31500-32500, Milánó 19900-11000, Páris 19300-20100, Prága 6455 6525, Stockholm 63300-000, Svájc 46300-46400, Bécs 897-417, Zág-ráb 72500-73500, Newyork 2427-2457, Varsó 3650-3750.

Zürichi zárlat

Berlin 6800 Holland 20300, Newyork 52650, London 2337, Páris 4267, Milánó 236700, Brüsszel 4230, Prága 13000 - Buda-pesti 24, Zágráb 16250, Bukarest - Varsó 850, Bécs 100, Osztrák lebélyezett 1 és fél.

Nemesfémek piaca.

A piac a nyugati fizetési eszközök je-lentős áremelkedésével kapcsolatban igen szilárd volt, Ezüst korona 175-95, forint 410-35, 5 koronás 900, 20 koronás ma-gyar a any 9500-1000, dupla dukát 11000.

Hivatalos magánforgalom

A piac a pénzügyminiszter érélyes fel-lépésétől tartva tartózkodó és nyugtalan volt.

Napoleon 9900, dollár 2480, marka 300, osztrák korona 410, lei 1775-22, szokol 6320, dinár 2775.

London 115, Berlin 299, Itália 11, Prága 6550, Svájc 425, Bécs 402.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén élénk vételkedv mellett igen szilárd volt az irányzat. Az árak mindenben tovább emelkedtek.

Hivatalos árak: Új buza 76 kg. tiszavi-déki 7200-300, egyéb 7200-250, ó buza tiszavidéki 7300-7400, egyéb 7250-350, új rozs 5400-500, takarmány árpa új 6500-5000-900, ó zab 7200-350, tengeri 6600, rüpe 125-130, Korpa 4100-4200.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 248 sertést érkezett 162, eladatott 116.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 300-315, könnyű 162-300.

Zártvásári maradvány 99 sertés 4 süldő érkezett 135 sertés 5 süldő és 1 malac, eladatott 28 sertés.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 266, könnyű 178-250.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, más idegen
pénzt legdrágab-
ban vess
Simon Bankiroda DEBRECEN,
Kossuth-u. 11
Idegen fizetések legolcsóbban. T. 903.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15, aztán szavanként 150, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 20 korona. ::

Butorozoit
szobát keresek. Ajánlatokat lapunk kiadóhivatalába kérek

2 ajtó
tokkal, ablak, t-karéküz-hely eladó Széchenyi-ut 28. Tisztviselőtelep d. u. 3-5 között.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Perfect
gép és gyorsíró azo-nali belépésre kerestetik, írásbeli ajánlatok fizetési igény megjelölésével az egyetemi építkezések mű-vezetőségénél Nagyerdő, Vilmos Császár körút augusztus ötödikéig nyuj-tandók be.

KUN JÓZSEF
kés- és műszerműves
Debrecen.
Széchenyi-u. 1. szám

Gőzgépet
60-70 lóerős félstabil megvételre keres Saturnus gépüzlet, allomással szem.

Középiskolai
tanulók teljes ellátással az iskolai évre két leányt és fiút elfogad. Teleky-u. 6. Utcái lakás.

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

„Transit Áruforgalmi Vállalat“
Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés
: Zsákkölcsönzés :

Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

Szirek András
-Isőrendű uri- és egyenruha szabósága
Dívtatos angol száva-tek állandó raktára.
Szent Anna-ut. Telefon 509.

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, cserép, fedél- száraz tűzifa, porosz lemez
azonnali szállításra beszerezhető:
BARTHA fatelepen,
Ispotály-u. 3-c. Telefon 785.

Patkányirtó szerek.
P mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszeszek, fog-kéz és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Drogueriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80

Szt. Pál gyógyintézet
Debreczen, Egyházpálotá
Tüdőbetegek, idegesek, bémultak, re-umasok, bőrbetegek és sok más króni-kus betegségben szenvedő járó betegek részére fizikális gyógytényezőkkel fel-szerelt intézet. - Rendelés egész nap.

Lapkihordó asszonyok
felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-u. 59.

ÓLMOT
keres megvételre lapunk kiadóhiva-tala Piacz-u. 59.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. eses tudomására hozni, hogy a **Bethlen-utca 52. szám alatt levő Juhász Ferenczné** féle fűszer és esemege üzletet átvettem, ahol előzőkeny, pontos kiszolgálás mellett a legolcsóbb napi árak mellett igyekezek becses vevőim igényeit kielégíteni. Fűszer esemegeárú, likőr, rum, cognac, bor, ásványvíz, finom cukorka, teasütemény min-vagyok teljes **Kocsák György Bethlen-utca 52.** tisztelettel

13915 - 13811 - 14864 - 1922 - II.

Hirdetmény

Debreczen város tulajdonát ké-pező ingatlanok közül a városháza kistanácsstermében folyó évi augusz-tus hó 11. napján délelőtt 9 óraker megtartandó nyilvános árverés utján az alábbiak fognak berbeadni.

1. A Hatvan-utca 5 holdas, volt szénaraktári fő dterület 1922. évi október hó 1-től 1923. évi szept-ember hó 30-ig terjedő egy esz-tendőre.

Kikiáltási ár 55000- korona.

2. A dorozsmai határral szomszéd-os u. n. Tiszai Fűzes nevű birtok (38 hold 245 □-öl) 1923 január 1 től 1924 március hó 1-ig terjedő időre.

Kikiáltási ár 29920- korona.

Az árverési feltételeket a hivata-los órák alatt a városi gazdasági ügyosztály irodájában bárki megte-kinthei.

Az árverések eredménye ellen utó-ajánlatnak nincs helye.

Debreczen, 1922. évi július hó 31. napján.

A VÁROSI TANÁCS.

Járványos száj és kö-römfájás ellen bécsi

Kreolin

ismét kapható

Gyógykezeléshez Rg. 140 K
Fertőtlenítéshez Rg. 120 K

Dr REX chemiai gyar és gyógyáranyagke-reskedés r.-t.

Debreczen, Városház épület.

Szalmát

minden mennyiségben napi áron vesza hentescsoport részére
IMRE JÁNOS, hentes
HUNYADI-UTCA 22.

Nehéz az élet,

jó ruhába járn gondot ad, **VÉGHEZ** olcsón beszerezni tessék Vár-utca 2. Sz. (Zenedével szemben)

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje el-adó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy utca 17.

Szobafestést,

mázolást, frontmeszelést és bu-torfényezést legizlésebben és legjutányosabban készít

Kolozsvári István,
RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM.